

N:o 25.

Ank. till Riksd. kansli den 2 april 1901, kl. 2 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om tillägg till § 17 i bevillningsförfordningen.

(2:a A.)

I en till bevillningsutskottet öfverlemnad, af herr *J. Johnsson* inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 74, erinrar motionären, hurusom, jemlikt 12 och 17 §§ i förordningen angående bevillning af fast egen- dom samt af inkomst och 8 § i instruktionen för taxeringsmyndighe- terna den 3 december 1897, bankbolag, som drifver rörelse å flera orter, är skyldigt bokföra all in- och utlåning särskildt vid hvarje bankens kontor och att i månadsrapporterna upptaga den balanserade summan af denna rörelse.

Härefter fortsätter motionären:

»Åtskilliga banker, som idka rörelse å skilda orter, anse sig emeller- tid ej böra efterkomma denna föreskrift, utan upptaga i strid emot sålunda gällande bestämmelser i månadsrapporterna till taxeringsmyndigheterna endast en del af bankens verksamhet, nemligen kreditiv- samt upp- och afskrifningsrörelsen, men deremot icke de vid samma kontor utlemnade lån och diskonterade vexas; och då bankens behållning i dess helhet skall fördelas på de skilda orterna efter kontorens månadsrapporter, upp- tagande balansen å in- och utlåningsräkningarna vid hvarje månads slut, förtryckes den beskattningsbara inkomsten från den ort, der rörelsen drifves, till annan ort till förfång för den förra.

Verksamhets bestämmelser än de nu gällande visa sig således vara af nöden för att bringa denna kategori af skattskyldige till insigt om nödvändigheten deraf, att föreskrifter, afsedda för ordnande af den kommunala beskattningen af sådan inkomst, som vinnes genom idkande af bankrörelse å skilda orter, varda iakttagna och till efterlefnad gäl- lande.

På grund af det anförda får jag vördsamt hemställa, att Riksdagen ville för sin del besluta följande tillägg till 17 § i kongl. förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 3 december 1897:

Har skattskyldig, som drifver bankrörelse, vid uppgifterna fogat utdrag af de särskilda kontorens månadsrapporter, som äro origtiga eller vilseledande, böte etthundra kronor och hafve förlorat rätten att fullfölja talan öfver taxeringsnämndens beslut angående den taxeringsåtgärd, som uppgiften afser.»

Med afseende å beskattningsorten stadgas i bevillningsförordningens § 12, b), att bankbolag skall för inkomst af kapital och arbete taxeras, der bolagets rörelse drifves, vare sig genom hufvud-, afdelnings- eller kommissionskontor.

Öfriga af motionären åberopade §§ äro af följande lydelse:

17 § i bevillningsförordningen:

»Uppgifter beträffande inkomst af rörelse eller yrke, som drifves på två eller flere orter, skola särskildt angifva, huru, enligt den skattskyldiges åsigt, det beskattningsbara inkomstbeloppet bör fördelas på en hvar af de orter, der enligt 12 § inkomsten bör beskattas, och skall i fråga om inkomst af bankrörelse skattskyldig, som drifver sådan rörelse, vid uppgifterna foga utdrag af de särskilda kontorens månadsrapporter, upptagande balansen å in- och utlåningsräkningarna vid hvarje månads slut»; och

8 § i instruktionen för taxeringsmyndigheterna:

»Med afseende å hvad i 12 § b) af förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst stadgas angående ort, der inkomst af bankrörelse skall beskattas, iakttages, att, då rörelsen drifves vid flera kontor, alla omkostnader och förluster under räkenskapsåret af sådan beskaffenhet, att vid beskattning afdrag därför eger rum, påföras rörelsen i dess helhet, hvarefter beräkningen af den del af beskattningsbara inkomsten, som belöper å hvarje särskildt kontor, sker på följande sätt. De belopp, som enligt kontorets månadsrapporter vid hvarje månads slut balanserats å kontorets in- och utlåningsräkningar, sammanläggas och summan delas med månadernas antal, hvarefter den sålunda erhållna qvoten anses utvisa medelbeloppet af kon-

torets in- och utlåning för året. Efter det förhållande, hvori denna in- och utlåning står till den på enahanda sätt bestämda, sammanlagda in- och utlåningssumman för alla kontoren, uträknas den del af beskattningsbara inkomsten, som bör taxeras i den ort, der kontoret är beläget. Utelöpande postremissvexlar och egna banksedlar inräknas icke i in- och utlåningsrörelsen.»

§ 21 i bevillningsförrordningen meddelar föreskrifter angående tiden och sättet för aflemnandet af uppgifter till taxering; och stadgas i § 22 mom. 1 af samma förrordning, att, derest uppgift, som i 15 eller 17 § omförmäles, icke inom föreskrifven tid afgifvits eller ock afgifven sådan uppgift befinnes i visst afseende ofullständig, bevillningsberedningens ordförande eller kronans ombud må ega att om förhållandet göra anmälan hos vederbörande myndighet, hvilken det derefter åligger att ofördröjligen mot bevis tillställa den försumlige anmaning att inom åtta dagar efter anmaningens mottagande afgifva fullständig uppgift vid äfventyr, som finnes stadgad i 24 §, och är sistnämnda lagrum af följande lydelse:

»Underlåter någon att inom stadgad tid afgifva enligt 15 § eller 17 § föreskrifven uppgift eller att inkomma med sådan särskildt infordrad uppgift eller upplysning, som i 22 § omförmäles, hafve förlorat rätten att fullfölja talan i fråga om beloppet af den inkomst, som uppgiften eller upplysningen skolat afse.

Hörsammas icke sådan anmaning, som i 22 § 1 mom. sägs, och afser densamma uppgift, hvarom i 15 och 17 §§ stadgas, skall den försumlige böta ett belopp, svarande mot tio procent af den bevillning, som inom beredningsdistriktet varder den skattskyldige påförd för den inkomst, som uppgiften skolat afse.

Gitter den uppgiftspligtige visa giltig ursäkt för underlåtenheten, ege de i denna § stadgade påföljder icke rum».

Dessutom stadgas i § 26 af samma förrordning, att, utan hinder af uteblifven uppgift och med rätt att pröfva, i hvad mån afgifven uppgift är af beskaffenhet att böra läggas till grund för taxeringen, bevillningsberedningen eger att föreslå samt taxerings- och pröfningsnämnderna att bestämma och fastställa skattskyldigs taxering.

I 1883 års bevillningsförrordning intogs, i enlighet med skatteregleringskomiténs derom afgifna förslag, bestämmelse, att bankbolag vid uppgift om sin nettovinst skulle uppgifva jemväl bruttoinkomsten å hvarje särskild ort, der bankrörelsen borde beskattas. Denna bestämmelse torde närmast hafva tillkommit i syfte att bereda taxeringsmyndigheterna tillfälle till kontroll öfver rättigheten af vederbörandes upp-

gifter om nettovinsten å de särskilda orterna. Emellertid fans i bevillningsförordningen icke någon bestämd regel, huru bruttoinkomsten borde beräknas; och med hänsyn dertill, att dylika regler svårigen torde kunna lemnas, hemställde den af Kongl. Maj:t år 1890 tillsatta komité för afgifvande af förslag till vissa ändringar i bevillningsförordningen, att föreskriften angående skyldighet att lemna uppgifter om bruttoinkomsten å hvarje särskildt ställe måtte ur förordningen utgå. Såsom norm för bestämmandet af afkastningen af rörelsen vid ett bankkontor föreslog komitén i stället storleken af kontorets sammanlagda in- och utlåning, hvilken erhöles sålunda, att beloppen af kontorets vid hvarje månads slut å in- och utlåningsräkning balanserade medel sammanlades för årets tolf månader och summan dividerades med 12. En rättvis och billig grund skulle på det sättet vinnas för fördelning af bankens vinst till taxering å olika orter, om denna fördelning skedde efter den proportion, hvori de för bankens särskilda kontor erhållna summorna stode till dessa summors sammanlagda belopp. Berörda sätt för fördelning af vinsten erbjöde jemväl den fördelen, att full kontroll lätt kunde utföras med ledning af bankkontorens månadsrapporter, upptagande balansen å in- och utlåningsräkningarna vid hvarje månads slut. Af dessa räkningar ansåg komitén följande, såsom afseende den egentliga in- och utlåningen, böra normera fördelningen af vinsten på de särskilda kontoren, nemligen *utlåningsräkningar*: grund- och reservfondshypotek, fordringar på räkning med inhemsk bank och bankir, som ej är vaxlingsombud, samt med utländsk bank och bankir, räntebärande obligationer, in- och utrikes vaxlar, utestående lån och fordringar på kassakreditiv samt *inlåningsräkningar*: innestående på upp- och afskrifnings- samt depositionsräkning, upptagna lån äfvensom skuld på räkning med inhemsk bank och bankir, som ej är vaxlingsombud, samt med utländsk bank och bankir.

Sedan Kongl. Maj:t i anledning af Riksdagens aflättna skrifvelse den 19 maj 1893 tillsatt en ny komité för utarbetande af förslag till ändring af vissa delar angående beskattning af fastighet och inkomst, anförde sistnämnda komité, i afgifvet betänkande den 2 november 1894, att, då det med hänsyn till den kommunala beskattningen vore af vikt, att inkomst af affärsföretag, som drefves på två eller flera orter, blefve vid taxeringen rätt fördelad mellan de särskilda orterna, det hade synts komitén angeläget, att de skattskyldige sjelfva ålades att i deklarationerna lemna upplysning till ledning för sådan fördelning; och inrymde komitén i sitt förslag de särskilda bestämmelser, som 1891 års förut omförmälda komité funnit erforderliga för åstadkommande af en i före-

varande afseende tillfredsställande taxering af skattskyldig, som drifver bankrörelse å särskilda orter.

På Kongl. Maj:ts framställning till 1897 års Riksdag godkände Riksdagen komiténs omförmälda förslag, hvilka derefter, enligt hvad 12 och 17 §§ i kongl. förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst och 8 § i instruktion för taxeringsmyndigheterna den 3 december 1897 utvisa, blifvit gällande förordning.

Såsom af ofvan lemnade redogörelse framgår, var afsigten med införandet i bevillningsförordningen af föreskrift om åliggande för skattskyldig, som på två eller flera orter drifver bankrörelse, att vid uppgift till taxering foga utdrag af de särskilda kontorens månadsrapporter den, att fullständig upplysning skulle kunna vinnas angående storleken af hela den vid hvarje särskildt kontor förekommande in- och utlåning, och detta oberoende deraf, huruvida kontoret vore hufvud- eller afdelningskontor eller detsamma allenast såsom kommissionskontor förmedlade lånerörelsen.

Emellertid har det visat sig, att vid vissa banker verksamheten är så ordnad och bokföringen mellan hufvudkontoret samt afdelnings- och kommissionskontoren så fördelad, att de för diskontering och belåning vid afdelnings- och kommissionskontoren inlemnade vexlar och skuldsedlar belånas, bokföras och förvaras vid hufvudkontoret, men icke bokföras vid det kontor, der de aflemnats.

Ett sådant förfaringsätt måste hafva till påföljd, att den utlåning, som förmedlas genom ett afdelnings- eller kommissionskontor, icke blifver i sin helhet i månadsrapporterna synlig, hvarför dessa med afseende på den af afdelnings- eller kommissionskontoret utöfvade verksamhet blifva vilseledande för en rätt fördelning mellan de särskilda taxeringsorterna af den inkomst, som bör beskattas. Utskottet anser förty, i likhet med motionären, önskvärdt, att tydliga bestämmelser meddelas i syfte, att den kommunala beskattningen af inkomst, som vinnes genom idkande af bankrörelse å skilda orter, må varda ordnad i enlighet med de principer, som ligga till grund för de i bevillningsförordningen i förevarande hänseende redan gifna föreskrifter; och torde dylika bestämmelser lämpligast böra inflyta i 17 § af bevillningsförordningen.

Utskottet förmenar dock, att det af motionären för vinnandet af förenämnda syfte föreslagna stadgande af särskild straffpåföljd för meddelande af utdrag af månadsrapporter, som äro origtiga eller vilseledande, icke är så affattadt, att man derigenom på enklaste sätt kan vinna det eftersträfvade målet. Enligt utskottets åsigt torde för sådant

ändamål vara lämpligare att i bevillningsförordningen införa mera detaljerade föreskrifter än de nu gällande angående beskaffenheten af de uppgifter till taxering, hvilka skola lemnas af skattskyldige, som på två eller flera orter drifva bankrörelse. För den händelse dylika föreskrifter meddelas, torde de i 24 och 26 §§ af bevillningsförordningen omförmälda påföljder för underlåtenhet att ställa sig till efterrättelse de om uppgifter till taxering gifna allmänna stadganden bereda tillräcklig säkerhet för att nu särskildt ifrågavarande uppgifter skola blifva fullständiga och tillförlitliga.

På grund af det sålunda anförda, hemställer utskottet,

att Riksdagen i anledning af förevarande motion måtte besluta, att § 17 i bevillningsförordningen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Uppgifter beträffande inkomst af rörelse eller yrke, som drifves på två eller flere orter, skola särskildt angifva, huru, enligt den skattskyldiges åsigt, det beskattningsbara inkomstbeloppet bör fördelas på en hvar af de orter, der enligt 12 § inkomsten bör beskattas; och skall, i fråga om inkomst af bankrörelse, skattskyldig, som drifver sådan rörelse, vid uppgifterna foga utdrag af de särskilda kontorens månadsrapporter, upptagande balansen å in- och utlåningsräkningarna vid hvarje månads slut, *hvarjemte, derest dessa rapporter icke utvisa storleken af hela den in- och utlåning, som af de särskilda afdelnings- och kommissionskontoren under månaden förmedlats, fullständig upplysning skall meddelas angående sagda lånerörelses omfång vid hvarje särskildt kontor.*

Stockholm den 26 mars 1901.

På bevillningsutskottets vägnar:

J. H. G. FREDHOLM.

Herrar *Cavalli*, af *Burén* och *J. Bromée* hafva begärt få antecknad, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.